

YENİCELİ AŞIK SITKI (PERVANE) HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Kutlu ÖZEN (X)

Giriş: Çok değil, bundan on - onbeş yıl öncesine kadar Yunus Emre, Pir Sultan Abdal, Kul Hikmet, Noksani, Talibi, Emrah... gibi şairler tek kişi olarak biliniyor veya bunlara ait deyişler tek kişiye malediliyordu. Ustam İbrahim Arslanoğlu, 1976 yılında "Kul Himmet Üstadım" adlı eserini neşrettiği zaman ilk itiraz rahmetli Cahit Öztelli'den gelmişti (1 (. Yine tek kişi olarak bilinen Pir Sultan Abdal'ın tek kişi olmadığı, Anadolu'da Pir Sultan tapşırması bir çok şairin varlığı ortaya çıktı (2).

Bu, Tarsuslu Sıtkı için de geçerlidir... Rahmetli Vehbi Cem Aşkun, Sivas Şairleri adlı eserinde "Sıtkı" tapşırması ne kadar deyiş varsa hepsini Sivaslı Sıtkı'ya maletti (3). Yine yörelerinde araştırma yapanlar Sıtkı tapşırması bütün deyişleri o yöredeki Sıtkılara malettiler. Zileli Sıtkı'nın deyişleri Tarsuslu Sıtkı'ya, Kayserili Sıtkı'nın deyişleri Hekimhanlı veya başka bir Sıtkı'ya karıştı. Sıtkılara ait deyişlerde ayıklama yoluna gidilmediği için bu eserlerden faydalanan antolojiler de aynı yanlışlığı günümüze kadar devam ettirdiler (4).

Bu gün Tarsuslu Sıtkı ile ilgili araştırma ve çalışmalar hayli ilerlemiştir. Özellikle Sayın Hayrettin İvgin'le başlayan çalışma İbrahim Arslanoğlu, Muhsin Gül, M. Adil Özder ve diğer araştırmacıların çalışmaları ile bir hayli yol almıştır.

Biz bu tebliğimizde sırasıyla şu konulara temas edeceğiz:

- a. Sıtkı Tapşırması halk şairleri
- b. Tarsuslu Sıtkı'nın hayat hikayesi
- c. Edebi kişiliği ve eserleri
- d. Tarsus'la Sıtkı konusunda yapılan çalışmalar
- e. Tarafımızdan tesbit edilen "Sıtkı" maniası beş şiir

a. SITKI TAPŞIRMALI HALK ŞAİRLERİ

Cönk ve mecmualardaki Sıtkı tapşırması deyişlerin hangi Sıtkı'ya ait olduğu genellikle bilinmiyor. Her raştırmacı bu deyişleri kendi yöresindeki Sıtkı'lara mal edip hemen işin

(X) Cumhuriyet Üniversitesi Türk Dili ve Okutmanı Sivas /
Türkiye

içinden çıkıyorlar. Bu kargaşanın nasıl ve nereden kaynaklandığını anlamak ve konuya biraz açıklık getirmek için 19. yüzyılın son yarısı ile 20. yüzyılın ilk yarısında yaşamış olan Sıtkı tapşırmaı şairleri tanımamız gerekiyor (5)

1. Kayserili Sıdkı (1820-1892):

Pınarbaşı ilçesinin Gergeme köyündendir. Asıl adı Memiş olan şair, uzun yıllar imamlık yaptığı için halk arasında "Memiş Hoca" diye tanınırdı (6).

2. Zileli Sıtkı (1958- yaklaşık 1914):

Daha çocuk denecek bir yaşta iken İstanbul'a gitti. Bütün hayatını orada geçirdi ve orada öldü. Zamanın saz şairleri gibi hem aruz hem de heceyle yazdı. (7).

3. Hekimhanlı Sıtkı (1795- ?):

Hekimhan'ın tanınmış ailelerinden Mehmet Şerif Ağa'nın oğludur. Aile lakaplarına garipağlar denir. Biraz öğrenim gördüğü ve Malatya'da memurluk yaptığı söylenmektedir. Zaman zaman Sivas yöresinde de uğraşmıştır. 18504den sonra öldüğü sanılmaktadır (8).

4. Sivaslı Sıtkı (1809-1865):

Yağcızade Ömer Sıdkı Efendi olarak da bilinir. Tarusulu Sıtkı'nın şairleriyle en çok bu şairin deyişleri birbirine karışmaktadır.Sivaslı Sıtkı Efendi daha çok bir devan şairidir. Halk şiiri tarzında yazmış olduğu koşmaların sayısı pek azdır. Rahmetli Vehbi Cem Aşkun, Sıtkı tapşırmaı er deyişi Sivaslı Sıtkı'ya maletmiştir (9),

b.TARSUSLU SITKI'NIN HAYAT HİKAYESİ Sıtkı Baba 1863 yılında Tarsus'un Yenice köyünde doğmuştur (10).Asıl adı Zeynel Abidin'dir. Babası Mehmet, annesi Eşeli'dir (11). Sıtkı Babasının soy kütüğü Oğuzların Bozok koluna bağlı Dede-Kargin aşiretine dayanır. Bu aşiretin Gül-Yusuf adlı kolundan da Hacı Ahmetler ailesi vardır. Bunlar önce Malatya'nın Tohma Çayı kenarındaki Çermeği/Çerme köyüne yerleşirler. Zamanla çevredeki yabancı aşiretlerin eziyet ve baskılarına dayanamayıp bu yöreden uzaklaşır. Önce Silifke yöresine sonra da Tarsus kesmindeki Yenice köyüne yerleşirler. Bu sırada yörede baş gösteren bir kolera salgını ailenin bütün erkeklerini öldürür. Kurtulan tek erkek Zeynel Abidin'in babası olacak Mehmet adlı çocuktur (12), Aradan yıllar geçer. Mısır valisi Mehmet Ali Paşa'n,ın savaşı

kuvvetleri (1833) Mısır'a dönüşlerinde çevreden kendilerine yarayacak bir kısım gençleri toplayıp götürürler. Zorla götürülerler arasında Mehmet de vardır. Mehmet bir müddet sonra Mısır'dan kaçmayı başarır ve köyüne döner. Eşeli adında bir kızla evlenir. Bu evlilikten Zeynel Abidin ile Ahmet adlarındaki iki oğulları olur. Bunlardan Ahmet'in torunları Toksoy adlı bir aile halinde Yenice köyünde yaşamaktadırlar (13). Tarsuslu Sıtkı biraz önce de belirttiğimiz gibi 1279 (1863) yılına Tarsus'un Yenice köyünde doğmuştur. Küçük yaşta saz çalmayı öğrenmiştir. Köy hocasından ilk okuma-yazmayı öğrenirken bir yandan da Pervane mahlasıyla deyişler söylemeye başlamıştır. On iki yaşlarında iken Hacıbektaş'a gitmiş ve dergaha girmiştir. Şeyh Feyzullah Efendi'nin çocukları Cemaleddin ve Veliyeddin ile birlikte dergahta Ali Nihanı Hoca'dan ve başka büyüklerden ders görmüştür. Dergah'a gelişinin ikinci yılı Şeyh Feyzullah Efendi ölmüş, onun yerine Cemaleddin Efendi Şeyh olmuştur. (14).

Şeyh Feyzullah Efendi ölünce (1879) tekkenin irşat postuna 19 yaşlarında oğlu Cemaleddin Efendi (1862-1921) oturmuştur. Şeyhine gösterdiği bağlılıktan dolayı Pervane'ye "Sıdkı" mahlasını veren de Cemaleddin Efendi'dir. Bundan sonra Zeynel Abidin'in adı Sıtkı Baba olmuş ve öyle anılagelmiştir (15). Sıdkı, 1309 (1893) yılında Hatice adlı bir kızla evlenmiştir. Bu evlilikten üç-dört yıl sonra da oğlu Aşık Ali Baki (Ölümü 24 Aralık 1956) doğmuştur (16).

Aşık Sıdkı (Pervane⁷, Şeyhi Cemaleddin Efendi'den izin alarak 1310 (1894) yılında Merzifon'un Hafız köyüne yerleşmiştir (17).

Evliliğinden ve Hafız köyüne yerleşmesinden 16 yıl sonra Eşi Hatice Hatun ölür. Sıtkı Baba aynı köyden Naciye ile ikinci evliliğini yapar. Bu evlilikten de ikinci oğlu Aşık Hamdullah (Gül) dünyaya gelir (Ölümü 1958).

Sıtkı Baba, Şeyhi Cemaleddin Efendi ile birlikte 1975 yılında 1. Dünya Savaşı'na gönüllü "Mücahidin Alayı"nı kurarak Doğu Cephesi'nde bir yıla yakın savaşımıştır (18).

Sıtkı'nın bir süre de Sivas'ta kaldığı bilinmemtedir (19).

Ömrünün 34 yılını Harız köyünde geçiren Aşık Sıtkı 1928 yılında bu dünyadan göçer.

Tarikattaki hizmetleri ve ilmi derecesinden dolayı Baba'lık

sıfatı almış olan aşık, "Aşık Sıtkı, Sıtkı fendi, Sıtkı Baba, Tarsuslu Sıtkı, adanalı Sıtkı, Yeniceli Sıtkı Harızlı Sıtkı Baba" adlarıyla da tanınmaktadır (20).

c. EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

Tarikat çevresinde; Çorum, Sivas, Amasya, Turhal, Erzurum yörelerinde çok iyi tanınan Sıtkı Baba, güçlü bir aşiktir. Divan şiirini de çok iyi bilen aşığın deyişleri, Anadolu'da bugün bile söylenmektedir. Türkü olarak da söylenen deyişleri ve semahları çok sevilmiştir (21). Sayın İbrahim Aslanoğlu Aşık Sıtkı'nın şiirdeki başarısını şu cümlelerle ifade etmektedir: "Tarsuslu Sıtkı'da sadelik içinde güzellik vardır. Yabancı kelimelerden yardım beklemez. Dili halk dili, halkın duygusu; işlediği konularsa halkın derdi, halkın neşesi, halkın hayatı, kısacası geleneksel halk şiirimizin su katılmamış ürünleri..." (22).

Aşık Veysel'i yetiştiren çevre şairleri içerisinde Aşık Sıtkı da vardır. Nitekim, İbrahim Aslanoğlu'yla yaptığı bir konuşmada Aşık Veysel şöyle diyordu: "... Gözlerimi kaybettiğim zaman babam elime bir saz verdi. 'Çocuk varsın oyalansın' dedi. Sonra da Pir Sultan Abdal, Hüseyin, Kul Sabri, Veysel'i, Kemter Baba, Veli ve Sıtkı'dan Derlemeler söyleyip ezberletti. İşte ilk tanıdığım şairler bunlardır" (23). Görüldüğü gibi Aşık Veysel, sözünü ettiğimiz bu şairlerin yanı sıra Aşık Sıtkı'dan da etkilenmiştir.

Tarsuslu Sıtkı'nın oğulları Ali Baki Gül ve Hamdullah Gül de babaları kadar sevilen ve sayılan ozanlardı. (24)

Sıtkı'nın koşma, gazel ve diğer türlerde eserlerinde elde olanlar, torunu sayın Muhsin Gül'de bulunmaktadır. Bu konu da şunlar söylenebilir:

1. Nasihatname-i Sıtkı (1310/1894) :97 sayfalık defter.
2. Şeyhi Cemaleddin Efendi'nin ölümüne yazdığı ağıtların toplu bulunduğu 48, büyük sayfalı defter.
- 10- Daha çok Kerbela Şehitleri ile on iki İmam Hakkındaki ağıtları ve öğmeceleri.
- 11- Diğer şiirlerinden bir kaçını kapsayan ciltsiz ayrı bir defter.
- 5. Beşi Pervane, yirmiki Sıtkı mahlastı olarak 27 adet koşması (25).

Sayın Hayrettin İvgin'nin hazırlamış olduğu Aşık Sıtkı Bib--

liyografyasında torunu Muhsin Gül'de bulunan beş adaet defter bahsedilmektedir (26). Muhsin Gül'ün anlatığına göre bu defterlerden en büyüğü perakende şiirlerinin oğlu Ali Baki eliyle toplanıp yazıldığı parçaları ihtiva etmektedir. Ne yazık ki Ali Baki'den okunmak üzere alınan bu deter yapraklarından yarıya yakın kısmı koparıldıktan sonra ele geçirilmiştir. Kalan 470 parça şiir Muhsin Güldedir (27).

d.TARSUSLU AŞIK SITKI (PERVANE) HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Aşıkla ilgili şimdiye kadar iki kitap yayınlanmıştır. Bu kitaplar şunlardır:

1. İvgin, Hayrettin; Aşık Sıtkı (Pervane), Ankara-1976, Emel Matbaacılık Sanayii, 64 s.8

Sayın Hayrettin İvgin tarafından yazılmış olan bu eser şu bölümlerden meydana gelmiştir:

- a. Önsöz
- b. Aşık Sıtkı Baba (Pervane): Hayatı, Sanatı ve Kişiliği, Onun için yazılanlar.
- c. Aşık Pervane Mahlası Şiirleri (Beş şiir)
- d. Aşık Sıtkı Mahlası Şiirleri (Yirmi iki şiir)
- e. Kaynakça (Yedi kaynak verilmiştir)
- f. Sözlük

Bu eser, Aşık Sıtkı Pervane konusundaki ilk kitaptır. 2. Gül, Muhsin; Şeyh Cemaleddin Efendi'nin Aşığı Halk Ozanı Sıtkı Baba, (Hayatı ve Şiirleri), Ankara, 1984, Kadıoğlu Matbası, 256 s.

Aşık Sıtkı Pervane'nin torunu tarafından hazırlanmış olan bu eser şu bölümlerden meydana gelmiştir:

- a. Önsöz
- b. Sıtkı Baba'nın Soyu ve Hayatı
- c. Sıtkı Baba'nın Şiiri ve Hakkında Yazılanlar; Sulh Destanı'ndan 23 dördlük. (Bu destan konusunu Kurtuluş Savaşı'ndan ve Mustafa Kemal'den alınmıştır.)
- d. Şiirleri (Dergah'ta Şeyhi huzuruna Söylendiği İlk Deyişler/Pervane'lik Dönemi Deyişlerinden örnekler/Sıtkı adını Aldıktan Sonra Yazdığı Şiirleri) Aşık Sıtkı'nın 300 şiiri yer almıştır.

b. Aşık Sıtkı (Pervane) Hakkında Yazılmış Makaleler:
aşık Sıtkı Pervane ile ilgili olarak ilk yazı 1930 yılında

yayımlanmıştır. Bu, Ahmet Şükrü'nün Halk Bilgisi Haberle--ri'nde çıkan "Aşık Pervane'nin Şiirleri" adlı makaledir.

Aşık Sıtkı Pervane konusundaki makaleler Sayın Hayretin İvgin'in 1976 yılında yayımlanmış olduğu eserden sonra güncellik kazanmıştır. Aşık Sıtkı Pervane konusundaki makalelerin ve diğer çalışmaların dökümü Sayın İvgin tarafından yapılmıştır. 1987 yılında ayırbaşımı da yapılan bu çalışma "Aşık Sıtkı Pervane Bibliyografyası" adını taşımaktadır. Biz bu tebliğimizde 1987 yılına kadar yapılan çalışmalarla 1987 sonrasını aldık. Ayrıca Sivas yöresinde tutulmuş dört cönkte yer alan Sıtkı taşırımı beş şiiri de ekledik.

1. Aslanoğlu, İbrahim; Veysel4i Yetiştiren Çevre Şairleri, Sivas Folkloru, 1(5), 6. 19753, s.17

Not: Sıtkı hakkında bilgi verilmiş ve bir deyiş yayımlanmıştır.

2. Aslanoğlu, İbrahim; Tarsuslu Sıtkı'nın Yayımlanmamış Deyişleri, Türk Folkloru, Sayı:7 Şubat 1980, s.12-14

Not: Tarsuslu Sıtkı'nın hayatı ve 9 şiiri yayımlanmıştır.

4. Atalay, Doğan; Mut'lu Şairler: Pervane Baba, Yay. Eğ. Mut. Hab. Bul., 3(9), 1, 4. 1985, s.22-27

Not: Pervane'nin Mut'lu olduğu ifade edilerek iki şiiri veriliyor.

12- (Aytekin), (Sefer); Sıtkı Baba, Emek, 1(1) (Yeni Seri), 4. 1962, s.5

13- Bayrı, Mehmet Halid; Halk Şairleri Hakkında Küçük Notlar: Aşık Pervane'nin Şiirleri, Tanrıdağ 1(2), 15.5.1942, s.5-6

14- Cunbur, Dr. Müjgan; Mutasavvıf Halk Şairlerimizden Sıtkı Baba, Folklor, 1(10-11-12), 2-3-4, s.8-13

15- Deniz Rasim; Aşık Sıtkı üzerine, Erciyes, 7 (73), 1.1984, s.14-15

16- (Esen), Ahmet Şükrü; Aşık Pervane'nin Şiirleri, Halk Bilg. Haber. , 1(6), 4.1930 s.88-95

Not:Aşık Sıtkı Pervane'nin 11 şiiri yer almaktadır.

10. (Esen), Ahmet Şükrü; Aşık Pervane'nin Şiirleri, Halk Bilg. Haber., 1(7), 5.1930, s.107-112

"Not:Aşık Pervane'nin 7 şiiri yer almaktadır.

11. Gül Muhsin; Sıtkı Baba Divanından (Şiirler), Türk Folkloru, 5(49), 8.1983, s.28

- 17- Gül Muhsin; Pir Sultan Abdal ve Sıtkı Baba , Türk Folkloru, 5(50), 9.1983, s.27-28
- 18- Gül, Muhsin; Ozan Sıtkı Baba
a. Halay, 4(34), 10.1984, s.23-25
b. Halay, 4(35), 11.1984, s.23-24
c. Halay, 5(37), 1. 1985, s. 19-21
- 19- Gül, Muhsin; Sıtkı Baba'dan Değişler, Halay, 5(41), 5 1985, s.22
- 20- gül Muhsin; Sıtkı Baba'nın Doru At Destanı, Türk Folkloru, 6(72). 7.1985, s.30-32
- 21- Gül, Muhsin; Sıtkı Baba'nın Pir Sultan Abdal'a Male-dilen İki Şiiri, Erciyes, Sayı:152, Ağustos 1990, s.17-18
- 22- Isıtman, Mahmut; Değiş ve Değişat, Türk Folk. Araşt., 29(346), 5.1978, s.8333
- Not: Sıtkı Mahalası bir şiir bulunmaktadır. Yazar, Sıtkı'yı 19. yy. İkinci yarısında yaşamış ve Osmancıklı olarak gösterilmiştir.
- 23- İvgin, Hayrettin; Yeniceli Sıtkı Hakkında Yapılan Çalışmalar ve bazı deyişler, 1. Mersin Milli /Kltür ve Eğitim Sempozyumu Bildirileri (18-20 aralık 1987), Ankara-1988, s.68-73
- 24- İvgin, Hayrettin; Aşık Alı Baki, Türk Folkloru, 1(7), 2.1980, s.28-30
- Not: Aşık Sıtkı Pervane'nin oğlu Aşık Baki'den söz edilmektedir.
21. İvgin, Hayrettin; Aşık Sıtkı (Pervane7 ve Şimdiye kadar Hakkında yazılanlar, Türk Folkloru, 1(97, 4.1980, s.12-14
- Not: Bir Bibliyografya denemesidir.
- 25- İvgin, Hayrettin; Aşık Ali Baki'nin Yayımlanmış Değişleri, Türk Folkloru, 1(97, 4.1980, s.10-12
- 26- İvgin Hayrettin; Aşık Sıtkı Pervane'yi bilmemek ve Diğer Sıtkılar, Size Der., 5(12), 25.8.1983, s. 11-12
- 24-İvgin Hayrettin Aşık Sıtkı (Pervane) Bibliyografyası, Türk Folklor Araştırmaları 1987 (Ayrıbasım), s.143-157
- 27- Kum, Naci; Son asır Bektaşî Şairlerinden Yeniceli Şair Sıtkı (1861-1912), Görüşler, 4(36), 6.1941, s.12-15
- 28- Ozan Sıtkı; Sulh Destanı (Şiir), Halay, 5(38), 2.1985, s.25

Not: Aşık Sıtkı Pervane'nin 17 drörtlükten oluşan şnner. alıyor.

29- Özder, M. Adil; Aşık Sıtkı (Pervane), Türk Folkloru ı (45), 4.1983, s.13-16

30- Özder, M. Adil; Ali Baki ve Hamdullah Gül, Türk folk loru, 4(48), 7.1983, s.6-8

Not: Aşık Sıtkı Pervane'nin oğulları Aşık ali Baki vo Hamdullah Gül'den söz ediliyor.

29. Özder, M. Adil; Aşık Sıtkı Pervane'nin De; tam t Üstüne, Türk Folkloru, 6(63), 10.1984, s.5-6

Not: Muhsin Gül, Halk Ozanı Sıdkı Baba adlı eserinin i j. sayfasında M. Adil Özder tarafından yeni yazıya çekiierek daktilo edilen iki eserden daha bahsetmektedir. Bunlarda', ilki Nasihat-name-i Sıtkı (1395 beyit), diğeri bir defterde io; i urn; '1? olan 90 adet matemiyeye-mersiyedir.

31- Yardımcı, Mehmet; Aşık Sıtkı Pervane'nin Bilinme, ^, Şiirleri, Türk Folkloru, 5(52), 11.1983, s.24-25

32- Yardımcı, Mehmet; Tarsuslu Sıtkı Pervanenin i..-,in meyen Şiirleri, 1. Mersin Milli Kültür ve Eğitim Semp. »v\..mu Bildirileri (18-20 Aralık 1987), Ankara-1988, s. 118-126

32. Yüksel, Hasan Avni; Aşık Sıtkı ve üç Deyiyi- **Milli Kültür**, 3(40), 6.1983, s.26-27

DİPNOTLAR VE KAYNAKÇALAR

33- İbrahim Aslanoğlu; Kul Himmet Üstadım Si.as-1976

34- İbrahim Aslanoğlu; Pir Sultan Abdallar. İziaribu!-1984

35- Vehbi Cem Aşkun; Sivas Şairleri, Sivas-1948

36- İbrahim Aslanoğlu, Sıdkı Tapşırmaı Saz Şairleri, türk Folkloru, Sayı:48 Temmuz 1983, s.24

37- Aslanoğluö, Sıtkı Tapşırmaı...,s.22-24

38- Aslanoğlu, Sıtkı Tapşırmaı...,s.22

39- Aslanoğlu. Sıtkı Tapşırmaı...,s.22 ve Mehmet Yardımcı, Yüzyıllar Boyu Zileli Halk Ozanları, Ankara-1983, s.119-123

40- Aslanoğlu, Sıtkı Tapşırmaı..., s.22

41- Aslanoğlu, Sıtkı Tapşırmaı..., s.23

42- Muhsin Gül, Halk Ozanı Sıdkı Baba adılı eserinde Aşık Sıtkı'nın doğum tarihini 1281 (1865) olarak göstermiştir.

43- Hayrettin İvgin; Aşık Sıtkı (Pervane). Bibliyografyası, Türk Folkloru Araştırmaları 1987, s.143 (Ayrıbasın)

- 12-M. Adil Özder; Aşık Sıtkı (Pervane), Türk Folkloru, sayı 45, Nisan 1983, s. 13
13-Özder, a. g. m., s.14
14-İvgin, A. S. Pervane Bibliyografyası, s. 143
15-Özder, a. g. m., s.14
16-özder, a. g. m., s.14
20-İvgin, A. S. Pervane Bibliyografyası, s. 143
21 -İvgin A. S. Pervane Bibliyografyası, s.144
22-Aslanoğlu, Sıtkı Tapşırmalı....., s.24
23-Aslanoğlu, Veysel'i Yetiştiren Çevre Şairleri, Sivas Folkloru, Sayı:5, Haziran 1973, s.16
24-İvgin, A. Ş. Pervane Bibliyografyası, s.144
25-Özder, a. g. m. , s. 24
26-İvgin, A. Ş. Pervane Bibliyografyası, s.155
27-Muhsin Gül, Halk Ozanı Sıdkı Baba..... , s.20-21

Sıdkı Tapşırmalı Şiirleri:1

Bab-ı sadakate olmuşam salık Böyle
bir gerçeğe inandım yeter. Etseler
cihana olamam malik Hakikat rengine
boyandım yeter.

Rah-ı Ali'ye eyledim iman Silindi
kalbimde kalmadı güman Tecdid
defterine yazıldı ilan Ziyet-i
dünyadan usandım yeter

Bir mürşid-i kamile irdim cuşıma
Saadet külahını undım başıma
Kudretten mengüş taktım guşıma
Güşe-i mücerretten kuşandım yeter

Yazıldı kalbime Seb'al mesani
Sağlığımda seyran ettim cihanı Rah-ı
Ali'ye verdim bu canı Ölmeden
kabrime uzandım yeter.

Er makamında agah olduk bu sırra
Yüküm cevahirdir çözmem her yere

Yedi sene hizmet ettim bir pire Bu
Sıtkı mahlası kazandım yeter.

(Kangal Karanlık köyünde tutulan 1331/1915 tarihli
cönk. Cönk, 16.20 cm. boyutlarında olup 58 sayfadır. İçnde
21 halk şairine ait 43 şiir bulunmaktadır. Cönk, Karanlık
köyündeki Ali Ekber Öztürk'tedir.)

Sıdkı Tapşırma Şiirler:2

Cahil müşrikler bilmedi halim Mürg-
zarım ben bir güle bağlandım.
Göünmez gözüme ruhları alım Esirim
gerdanda tele bağlandım.

Güle hasret kaldım harın ucundan Ber-
dar oldum zülfi-darın ucundan Ahu
gözlüm bir dil-darın ucundan Rakipler
ile kıyl ü kale bağlandım.

Ciğerim pür ateş yüreğim büryan Adet
oldu dilde bu zar u gıryan Pise seli gibi
eyleyüb ceryan Karuşub ceyhun'ı Nil'e
bağlandım.

Bulmadım alemde bir merdi kamil Dört
kapıta agah, ilmiyle amil Kadere baş
eydim, rızaya kail Tariki erkanı yola
bağlandım.

Ne bilir halimden hoyrat ile kem Fırka-
i dalledür iden beni zem Sıtkı'yam
yarıcım Haydar'dur ne gam Ervah-ı
ezelden ala bağlandı.

(Divriği Anzağar köyünde tutulan 1296/1881 tarihli cönk.

Cönk, 11.17 cm boyutlarında olup 138 sayfadır. 21 halk
şairinin 78 şiiri bulunmaktadır. Cönk, Anzağar'lı Garipoğlu
İbrahim tarafından tutulmuştur. Halen Divriği Karakale
köyündeki Hüseyin Demirtaş'ta bulunmaktadır.)

Sıtkı Tapşırnalı Şiirler:3
Terk ettik
alemde ha ile huyu Tutup bir damane
yola bağlandık. Bırakdık gönülden
hem masivayı Abdalız hırkai şala
bağlandık.

Erenler bezminde almışız ibret
Yedullah'da bulduk hem yedi ayat Ali
evaldına eğledik bi'at Hal içinde özge
hale bağlandık.

.....Çektik eriştik pire
.....Derdimize bulmuşuz çare
.....hare
.....gonce-i are bağlandık (X)

Efsane geçirdik nice rüzgarı
Hamdulillah bulduk nesl-i Hünkar'ı
Zamane Mehdisi, aşıklar yarı Pend-i
şeyh olan dile bağlandık.

Sıdkı erenlere olmuşuz el hak
Mansur gibi bugün dedik "Enel-hak"
El Rızk-ı Alellah fail-i mutlak
Nasip veren yeşil ele bağlandık

(Divriği Karakale köyünden Hüseyin Demirtaş'a ait tarih-
siz cönk. Cönk, 14. 21 cm boyutlarınd olup 257 sayfadan
ibarettir. Cönk'ün ilk ve son sayfaları yırtıktır. 19. yüzyıl son-
larında yazılmış olması muhtemeldir. Cönk'te 43 halk şairinin
136 şiiri bulunmaktadır.

Sıtkı Tapşırnalı Şiirler:4

Söyle derim söylemezsin
Narin m'oldun derviş baba?
Kalkıp hizmet eylemezsin
Narin m'oldun derviş baba?

(X) Sayfa yırtık olduğu için okunan yerler yazıldı.

İçin için imlersin Dertlerini
yenilersin Deniz gibi
gömülersin Derin m'oldun
derviş baba?

Niçin böyle mest olursun
İki söyler bir solursun
Arayanda istediğın bulur.
Haris m'oldun derviş b<it

Herkes bildi izetinden
Söyle Hakk'ın hikmetinden
Yoksa dünya lezzetinden
Emin m'oldun derviş baba?

(Tokat'ta tutulan 1320/1902 tarihli defter. Defter, Tokat'ın AbdülfettahMah. sakinlerinden Mustafa oğlu Hasan Emiri Ahmet tarafından tutulmuştur. Adı geçen defter daha sonra Divriği Höbek köyünde oturan Yakup Aslan tarafından 11.16 cm. boyutlarındaki bir deftere aktarılmıştır. Aktarma sırasında imla yanlışları yapılmıştır. Biz, asıl nüsayı görmediğimiz için Yakup Aslanın defterinden faydalandık. Bu yüzden şiirlerde anlam bozuklukları meydana geldi. Bu defterde 36 halk şairinin 124 şiiri bulunmaktadır.)

Sıtkı Tapşırma Şiirler:5

Uğradı yolumuz Güller köyüne Kılavuz
eyledik bad-ı sabayı Mihman olduk bir
muhanet evine Kıldım namazımı,
serdim abayı.

İcazet okundudara durdular Ehl-i
Beyt'in mühürünü gördüler Mümin
müslimcümle yüzüm sürdüler Sücud
eylemedi bir koca ayı.

Seyran ettim al yüzüne huyuna
Hayvan sandım bakınca donuna Davul
assan pek yakışır boynuna Veyahut
eline verdik zurnayı. - 518 -

Oturmuş köşeye şöyle kırışmış Muharrem
orucun tutmadan düşmüş
mızundan solur çok yemiş şişmiş
■eş eylemiş nefsiyle hevayı.

nasıl heykeldir, bu nasıl kılık r>o ;ladı
yalana o yüzü pılık Ayağına deri mes,
sirtına alık Yık yüklet dolansın gezsın
ovayı

Toplanmış başına bir bölük ahmak
..... olmaz boynuna asılı tokmak
Takmalı önünde boynuna kasnak
Dolandırmalı.....beye fedai (X)

Sıdkı der bu sözde kalmasın hatır Hiç
köstek tuta mı çifteli katır Keskince
destereyle kalınca satır Dolasam
boynuna olsa kolayı.

(Tokat'ta tutulan 1320/1902 tarihli defter.)

(X) Bu dörtlük imla hataları ile dolu olduğundan anlam
bozuklukları meydana geldi.